

V Praze dne 20. června 2013
Č.j.:663/13

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu
nařízení vlády o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit

I. Úvod

Návrh nařízení vlády o seznamu evropsky významných lokalit (EVL) umožňuje z pohledu dopadů regulace především vymezit cca 400 EVL (z 1075 EVL celkem) s jednodušším stupněm ochrany, než je dosud užívaná ochrana pomocí vyhlášení zvláště chráněných území (ZCHÚ) nebo smluvní ochranou. Pro vybrané EVL (189) a pro části dalších (210) nebude nutné vyhlášovat ZCHÚ nebo smluvní ochranu, ale budou chráněny tzv. základní ochranou podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny.

II. Připomínky a návrhy změn

RIA přehledně a srozumitelně popisuje stávající stav a nově navržený stav, a to v dostatečném detailu. Varianty řešení jsou navrženy pouze dvě, nulová a varianta přijetí úpravy, což je vzhledem k předmětu úpravy dostatečné.

Dotčené subjekty jsou vyjmenovány, ale jak v části výčet subjektů tak v dalším popisu není dostatečně popsán mechanismus a rozsah dotčení těchto subjektů s výjimkou orgánů ochrany přírody a orgánů státu. V textu RIA se však na str. 3 odst. 2 např. uvádí, že nevyužití institutu základní ochrany by „Znamenalo významnou administrativní zátěž jak pro orgány ochrany přírody, **tak především pro vlastníky pozemků a další dotčené subjekty**, aniž by tato zátěž byla blíže specifikována. V části dopady varianty 1 na vlastníky se uvádí, že jejich omezení se budou lišit případ od případu, aniž by byla alespoň obecná povaha těchto omezení stručně popsána.

RIA tedy pouze deklaratorně uvádí, že navržené změny nebudou mít žádné ekonomické dopady na vlastníky, náklady a přínosy rozdílných způsobů ochrany pro jiné subjekty než orgány státu a kraje jsou opominuty. Je možné, že v navrhované

variantě 1 budou dopady na vlastníky pozemků v EVL menší, ale toto tvrzení by mělo být podpořeno alespoň kvalitativními argumenty.

RIA podrobně rozebírá úspory státního rozpočtu na vyhlášení ZCHÚ v případě, kdy v EVL bude namísto nich platit jen základní ochrana. Náklady a přínosy se odvíjejí od těchto výpočtů a jsou podle mě v tomto ohledu dostatečné.

RIA zcela opomíjí náklady či přínosy základní ochrany pro ta chráněná místa samotná - pro životní prostředí v širším smyslu. I když je to obtížné a pravděpodobně je reálné provést jen kvalitativní hodnocení dopadů rozdílných způsobů ochrany, měly by podle mě být uvedeny argumenty a tvrzení, že rozdíly mezi základní ochranou a ochranou ve formě ZCHÚ jsou pouze formální a administrativní a pro ochranu daných lokalit nebudou mít žádný praktický význam.

V textu RIA se uvádí, že v režimu základní ochrany – na rozdíl od ZCHÚ – bude platit jen obecná ochrana, kdy „činnost vlastníka nepovede k závažnému nebo nevratnému poškození nebo zničení“ dané lokality nebo předmětu ochrany. RIA se však nezabývá podmínkami, za nichž by tento stupeň ochrany nemusel stačit, protože primárně přenáší odpovědnost za ochranu na vlastníka, který nemusí dopředu žádat o povolení určitých činností. Na druhou stranu v této souvislosti existuje v ČR také obava, že přes nižší stupeň ochrany s teoreticky volnějším režimem budou orgány ochrany přírody uplatňovat prakticky stejný režim, jako v ZCHÚ.

V RIA se na str. 11 uvádí, že: „Lze předpokládat, že okruh činností, ke kterým bude potřeba si zažádat o vydání závazného stanoviska, nebude v tomto režimu ochrany tak rozsáhlý jako v případě zvláštní územní ochrany. Případná omezení se budou lišit případ od případu dle předmětu ochrany.“ Tvrzení „lze předpokládat“ je bezobsažné a pro rozhodování o dopadech regulace nepodstatné. Přestože se omezení budou lišit v různých lokalitách, mělo by být možné omezení blíže popsat a uvést jejich důsledky ve srovnání s omezeními danými ZCHÚ.

Z textu RIA vyplývá, že v nařízení vlády budou uvedeny jen ty EVL, které budou nově vyhlašovány nebo „přehlašovány“, ostatní v nařízení uvedeny nebudou, protože se uvádí, že „Předpokládané prostorové vymezení navrhovaných forem ochrany pro jednotlivé lokality aktuální ke dni 30. 4. 2013 je k dispozici na internetových stránkách MŽP ...“. Zdá se tedy, že bude existovat legislativní dokument, který nebude uvádět všechny EVL, což považuji za nedostatek, jsou-li EVL vyhlašovány nařízením vlády, mělo by toto nařízení obsahovat úplnou informaci, aby případný zájemce nemusel hledat informaci na několika různých místech.

RIA uvádí, že konzultace byly provedeny jen s kraji v rámci tzv. "předjednání", protože kraje jsou za správu ZCHÚ odpovědné - konzultace byly tedy omezeny na orgány ochrany přírody, konzultace s jinými dotčenými subjekty - např. vlastníky nebo obcemi - se nekonaly. Je obtížné říci, zdali a do jaké míry jsou tyto konzultace možné, ale rozhodně si myslím, že vlastníci jsou dotřenou skupinou a měli by být konzultováni nebo by mělo být věrohodně zdůvodněno, proč tyto konzultace nejsou možné.

III. Závěr

Předložená RIA, přestože je rozsahem krátká a neodpovídá zcela požadované struktuře podle metodiky RIA, obsahuje většinu požadovaných informací, které jsou potřebné pro rozhodnutí o dopadech regulace. Doporučujeme dopracování RIA ve smyslu shora uvedených připomínek, po jejím dopracování doporučujeme, aby návrh pokračoval v legislativním procesu.

Vypracoval: RNDr Jan Vozáb

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.
předseda komise